

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Основи лінгвокраїнознавства в навчанні російської мови
Веб-сайт для курсу	http://do1.luguniv.edu.ua/ http://do.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	<p>Мета курсу – сформувати у студентів фахові компетентності і практичні навички, необхідні для виконання професійних функцій на високому рівні, створити цілісне уявлення про основи філологічного аналізу, сформувати вміння та навички дослідження тексту в лінгвістичному аспекті, сформувати лінгвокраїнознавчу компетентність, створити умови для ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none">– познайомити з сучасними досягненнями в області лінгвістики та лінгводидактики;– сформувати навички соціокультурної та міжкультурної комунікації;– стимулювати пізнавальні інтереси в області обраної професії, розвивати творчу активність та формувати професійне володіння російською мовою;– поглибити та систематизувати лінгвокраїнознавчі знання студентів;– збагатити знання про країну мови, що вивчається;– активізувати комунікативно цінний лексичний і граматичний матеріал у висловлюваннях та текстах, що мають лінгвокраїнознавчий зміст;– навчити застосовувати отримані знання для вирішення завдань професійної діяльності.
Тривалість курсу	1 семестр, 3 кредити, 90 годин
Результати навчання	<p>Загальні та фахові компетентності, які формуються у процесі вивчення дисципліни:</p> <p>ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.</p> <p>людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

ЗК 10. Здатність до письмової й усної комунікації засобами української, російської й англійської мов; володіння різними видами мовленнєвої діяльності; спроможність розв'язувати комунікативні завдання російською, англійською мовами як усно, так і письмово, удосконалювати мовленнєві навички.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність до розуміння психолого-педагогічних особливостей, умов та чинників ефективної педагогічної діяльності, орієнтації в сучасних мовознавчих та літературознавчих, методичних концепціях, напрямках, підходах, їх аналізу, а також впровадження ефективних інформаційних технологій навчання.

ФК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту

ФК 6. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині світового письменства в культурно-історичному, літературознавчому, мовознавчому контекстах, використовувати наочно-дидактичні матеріали, можливості художніх творів задля формування національної свідомості, морально-етичних якостей учнів, ціннісних орієнтирів у сучасному суспільстві.

ФК 7. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізовувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

ФК 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, інтегрувати навчальну та дослідницько-пошукову діяльність, розвивати в учнів критичне мислення, креативні здібності, мотивацію пізнавальної діяльності.

У здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти після завершення курсу будуть сформовані наступні компетентності:

ПРН 3. Знає мову професії, термінологію свого фаху, джерела поповнення лексики російської літературної мови, англійської мови; основні умови ефективного мовленнєвого спілкування, стилі, жанри; технології різних видів лінгвістичного, літературознавчого й методичного аналізу; знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку російської, англійської мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн-сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

ПРН 7. Володіє державною, російською, англійською мовами для формування комунікативної компетентності фахівця, необхідної для здійснення професійного спілкування. Знає ознаки безпечного освітнього середовища, стратегії ненасильницької та безконфліктної комунікації з учасниками освітнього процесу, методи ведення діалогу та полілогу, використання вербальних і невербальних засобів, усвідомленого та емпатичного слухання.

ПРН 9. Знає сучасні методи науково-дослідницької, проблемно-пошукової роботи за спеціальністю, вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права.

ПРУ 1. Уміє застосовувати набуті знання в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяє опануванню учнями іноземної мови, літератури для вирішення комунікативних завдань у практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі мовно-літературної освіти.

ПРУ 3. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ПРУ 4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури; розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератур для формування духовного світу учнів.

ПРУ 5. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з російської та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти); уміє організувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.

ПРУ 6. Володіє основами професійної культури та педагогічної майстерності, уміє

	<p>використовувати професійні знання, уміння й навички для розв’язання практичних завдань, сприяє організації безпечного освітнього середовища, уміє застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації в освітньому процесі, здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРУ 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.</p> <p>ПРУ 8. Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.</p> <p>ПРУ 9. Уміє моделювати навчальні ситуації, формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію; застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії; розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.</p> <p>ПРК. 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу, розуміє й цінує мультикультурність.</p> <p>ПРК. 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРК. 3. Організовує педагогічну комунікацію суб’єктів освітнього процесу, ефективно співпрацює в команді в педагогічному колективі закладу освіти та інших професійних об’єднань.</p> <p>ПРК. 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.</p> <p>ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.</p>
Тижневий розклад	аудиторних – 2; самостійна робота – 3
Теми	1. Поняття лінгвокраїнознавства. Зміст лінгвокраїнознавчої

	<p>компетенції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Відображення російської ментальності у російській мові. 3. Лінгвокультурна семантика слів. Еквівалентна та безеквівалентна лексика російської мови. 4. Культурні смисли коннотативної лексики російської мови. 5. Фонові знання та фонові лексика як основа лінгвокраїнознавства. 6. Стереотипи сприйняття як основа фонових країнознавчих знань. 7. Національно-культурна семантика ономастичної лексики російської мови. 8. Діалекти російської мови. 9. Російська соматична мова. 10. Прецедентні феномени російської мови. 11. Мовна афористика і фразеологія російської мови. 12. Специфіка російської мовної поведінки і мовного етикету.
Орієнтація (на кого розрахований курс)	Курс розраховано на студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Освітня програма 014 Середня освіта (Мова і література (російська, англійська)).
Резюме викладача	<p>Мінаєва Елла Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури та російського мовознавства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>Сфера професійних інтересів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікативні технології. 2. Лінгвопоетика. 3. Лінгвістична концептологія. 4. Гендерна лінгвістика. 5. Інтернет-комунікації. 6. Дискурсологія.
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	e-mail: ella7773.em@gmail.com
Попередня підготовка	Для вивчення дисципліни необхідні знання, вміння та компетенції, отримані в рамках вивчення вузівських курсів «Вступ до мовознавства», «Практичний курс російської мови», «Культура мови», розділів курсу сучасної російської мови.
Як навчатися?	<p>Вивчення курсу складає певну систему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - конспектування лекцій; - конспектування наукової та навчальної літератури з тем і питань, винесених для самостійного вивчення; - самостійну підготовку до практичних занять (опрацювання теоретичних питань та виконання практичних завдань); - виконання індивідуальних завдань та ін.

<p>Навчальні матеріали</p>	<p style="text-align: center;">Основна навчальна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. В поисках новых путей развития лингвострановедения: Концепция логоэпистемы. М., 2000. 2. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Язык и культура. М.: Индрик, 2005. 1038 с. 3. Маслова В.А. Лингвокультурология. М. : Academia, 2001. 289 с. 4. Пожарицкая С.К. Русская диалектология: Учебник. М.: Академический Проект: Парадигма, 2005. 256 с. 5. Русская диалектология: Учебник для студ. филол. фак. высш. учеб. заведения / С.В. Бромлей, Л.Н. Булатова, О.Г. Гецова и др.; Под ред. Л.Л. Касаткина. М.: Издательский центр «Академия», 2005. 224 с. 6. Снитко Е. С., Заярна И. С. Русский язык в этнолингвистическом освещении: Учеб. пособ. К.: ВПЦ «Київський університет», 2005. 88 с. <p style="text-align: center;">Додаткова навчальна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гошилик В.Б. Лінгвокраїнознавство: Навч. посіб. Івано-Франківськ : ПНУ, 2007. 64 с. 2. Семенов О.М. Лінгвістичне краєзнавство у фаховій підготовці вчителя-словесника /Олена Семенов //Лінгвокраєзнавство: мовний аспект стилю письменників, періодичних видань, ономастики, діалектів Сумщини: збірн. наук. праць. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. С. 104-112. 3. Ариян М.А. Лингвострановедение в преподавании иностранного языка в старших классах средней школы // <i>Иностранные языки в школе</i>. 2000. с. 28-35. 4. Акимова О. С. Формирование лингвострановедческой компетенции старших школьников // <i>Молодой ученый</i>. 2013. № 8. С. 896-898. 5. Баско Н.В. Знакомимся с русскими традициями и жизнью россиян: Учеб. пособ. М.: Русский язык, 2010. 228 с. 6. Белянко О.Е., Трушина Л.Б. Русские с первого взгляда. Что принято и что не принято у русских. Книга для чтения и тренировки в коммуникации. М, 2001. 7. Берков В.П., Беркова А.В., Беркова О.В. Как мы живем. Пособие по страноведению для изучающих русский язык. СПб, 2002. 225 с. 8. Демичева, В. В., О. И. Еременко, Т. В. Яковлева. Использование лингвокраеведческого материала на уроках русского языка: на примере микропонимов / В. В. Демичева, // <i>Начальная школа</i>. 2008. № 11. С. 68-71. 9. Елизарова Г.В. Культура и обучение иностранным языкам. СПб., 2005. 351 с. 10. Корнилов О.А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. М.: ЧеРо, 2003. 349 с.
----------------------------	---

	<p>11. Кульпинов, Ю. А. Лингвистическое краеведение на уроках русского языка в V классе // Русский язык в школе. 2009. № 2. С. 18-19.</p> <p>12. Лингвистическая и этнокультурная ситуация в селах Приазовья. По материалам экспедиций 2001-2004 годов: Коллективная монография// Под ред Кисилиер М.Л. СПб.: Алетейа, 2009. 443 с.</p> <p>13. Лингвострановедение: методы анализа, технология обучения: Сб. статей / Под ред. Ведениной Л.Г. М.: МГИМО-Университет, 2013. 260 с.</p> <p>14. Могилевич Б.Р. (сост.) Лингвострановедение. Социолингвистический и межкультурный аспекты: Учебное пособие. Саратов: СГУ, 2011. 46 с.</p> <p>15. Оберемко О. Г. Лингвострановедение: Учебное пособие для студентов факультета очно-заочного обучения. Нижний Новгород, 2010. 75 с.</p> <p>16. Обучение русскому языку студентов филологических и нефилологических факультетов вузов: сборник статей / Под ред. Шипелевич Л. Варшава-Люблин, 2009. 312 с.</p> <p>17. Орехова И.А. Формирование лингвокультурологической компетенции в процессе обучения иностранным языкам // <i>Иностранные языки в школе</i>. 2004. № 5. С. 28–30.</p> <p>18. Соловьев В.М. Тайны русской души. Вопросы. Ответы. Версии. Книга для чтения о русском национальном характере для изучающих русский язык как иностранный. М, 2002.</p> <p>19. Токарева Н.Д. Россия и русские: Учебное пособие по страноведению для изучающих русский язык. Дубна, 2004. 318 с.</p> <p>20. Ужова О.А. Лингвострановедение, концепция "культурной грамотности" и словарь // <i>Вестник ВГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация</i>. 2006. №1. С. 59–66.</p>
Необхідне устаткування	Комп'ютер, мережа Інтернет.
Оцінювання (онлайн / очно)	Очно, онлайн
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<p>Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> - письмові модульні контрольні роботи – 40%; - результати роботи на практичних заняттях – 40%; - самостійна робота – 20%. <p><u>Критерії оцінювання результатів навчання</u></p>
Кількість відсотків	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

	90 - 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.
	83 - 89	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
	75 - 82	Недостатньо повно засвоює навчальний матеріал, намагається застосовувати знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.
	63 - 74	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу.
	50 - 62	Частково володіє навчальним матеріалом, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації має елементарні нестійкі навички виконання завдання
	20-49	Має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки.
	1 - 19	Не володіє навчальним матеріалом.
<p>Підсумковим балом є арифметична сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всі види робіт з освітнього компонента. Максимальна кількість балів становить 100 балів.</p> <p>Виставлення семестрової оцінки за освітнім компонентом регламентується п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_ocv_protos_nov2020.pdf).</p> <p>У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до процедури (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_10_protos_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf).</p> <p>Перескладання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_protos_zabezp_yakist_osvita.pdf. Проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента відбувається за процедурою: http://luguniv.edu.ua/wp-</p>		

	content/uploads/2020/11/2_3_prot_s_zabezp_yakist_oshvita_2020.pdf .
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	Буде забезпечено виконання принципів професіоналізму та компетентності, партнерства, взаємної поваги, прозорості оцінювання знань.